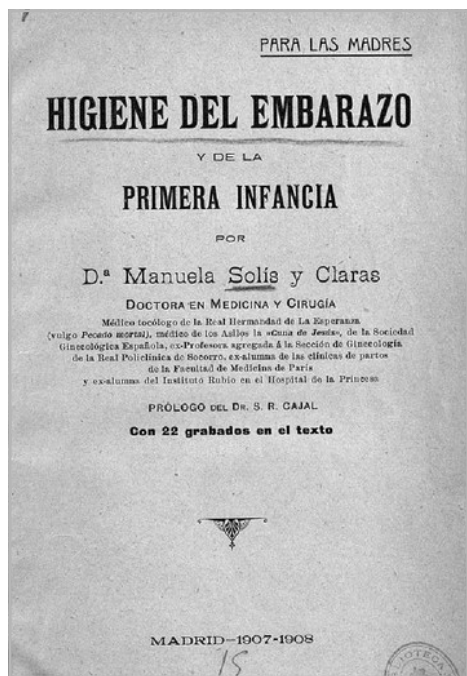




Institut  
d'Estudis  
Valencians



Associacions col·laboradores



Portada del llibre de Manuela Solís  
*Higiene del embarazo y de la primera infancia.*

# Tots els dies 9

- 62 -

12 de març de 2022

(Plaça de la Mare de Deu, Valencia C.)



## Manuela Solís Claràs

(Valencia ciutat, 1862 - 1910)

Tots els fullets de l'activitat *Tots els dies 9* realitzades fins ara se poden trobar en pdf en:  
[www.convenciovalencianista.org](http://www.convenciovalencianista.org) i [www.rogleconstantillombart.com](http://www.rogleconstantillombart.com)



Convencio Valencianista  
[cvalencianista@gmail.com](mailto:cvalencianista@gmail.com)

## MANUELA SOLÍS CLARÀS (València ciutat, 1862 - 1910)

L'història universal està plena de dones extraordinàries que destacaren en molts diversos camps i marcaren una diferència en l'evolució cultural i científica del seu temps; però, en molts casos, han passat desapercebudes, ignorades en els llibres d'història i desconegudes per la gent. Si mirem arrere en la llarga història del Regne de València trobarém a moltes d'estes dones brillants que trencaren les barreres de la seua època. De les diverses dones valencianes de les que es parlà en la conferència "Dones Valencianes en l'Història" de l'Institut d'Estudis Valencians en 2019 en motiu del Dia de la Dona, una de les millors documentades fon la mege Manuela Solís Claràs, coneguda per ser la primera dona en obtindre la llicenciatura de medicina en l'Universitat de València.

Manuela naixque en una família culta. Son pare, Prudencio Solís Miguel, professor-catedràtic, estigué involucrat en la demanda de reformes educatives i participà en diversos congressos de pedagogia; sa mare Manuela de Claràs López, dedicada a les labors de la llar. El matrimoni s'establí en València a mitant del segle XIX, ciutat en la que naixerien els seus fills León, Manuela, Ramona, Concepción, Prudencio i Elisa. En 1861 naixque Manuela, en el carrer Juristes, 2. El seu germa León, també mege, aplegà a ser professor de medicina en l'universitat.

A pesar del clima d'hostilitat generalisat cap a l'educació femenina, Manuela Solís pogué cursar els estudis de Bachillerat, els quals finalisà en extraordinàries qualificacions. Eixe mateix any ingressà en la Facultat de Medicina de l'Universitat de València, sent una de les pioneres en cursar estudis superiors (des de 1874 fins a 1889 només 7 dones conseguiren accedir), obtenint el títol de llicenciada en Medicina i Cirurgia en 1889 en notes excelents en totes les assignatures.

Es traslladà a Madrid, a on ingressà en el *Instituto Rubio del Hospital Universitario de la Princesa*, centre a on s'estudiaven i aplicaven els últims avanços en cirurgia. En 1891 s'instal·la en París per a millorar en la seua especialització, la ginecologia, entrant en la Clínica de Parts de la Facultat de Medicina de París, a on treballà en alguns dels obstetres més revolucionaris i destacats del moment, com ho foren els doctors Tarnier, Varnier, Pinard i Pozzi, inventors de procediments i instruments pioners en el camp de la ginecologia, que Manuela aplicaria en les seues pràctiques quan, uns anys més tard, torna a València, a on treballà com a ginecòloga gojant de l'acolliment i reconeixement de la societat valenciana. No obstant, ha de traslladar-se novament a Madrid pel seu matrimoni, passant una etapa difícil, ja que eixa societat no veïa en bons ulls a una dona en autoritat de mege especialitzada, i molt manco que una dona casada treballara. Encara així, Manuela continuà eixercint la seua professió tant en cli-

niques privades com en institucions benèfiques i altres centres com els asils *Cuna de Jesús*, *Real Hermandad de Esperanza* i *Real Policlínica del Socorro*. El seu treball en dones fadrines que s'havien quedat en estat dirigi parcialment els seus treballs cap a l'ajuda a dones en manco recursos i en problemes socials.

En 1905 defen la seua tesi doctoral "El cordo umbilical", obtenint el doctorat en qualificacions d'excel·lència. Gràcies a la seua labor científica i social finalment



Fig. 10.—Posició normal durante la lactància  
(según la Doctora Anna Fischer)

Il·lustració del llibre de Manuela Solís, sobre la posició adequada per a la lactància

obté el reconeixement social i acadèmic, sent elegida membre de la Societat Espanyola de Ginecologia en 1906, i inclús escrivint articles de premsa que destaquen la seua figura pionera en Espanya com a la primera dona en anar a París per a dedicar-se a la ciència, que despertava l'interès dels grans mestres per la seua intel·ligència; de fet, en 1907, Santiago Ramón i Cajal, que havia segut mestre seu, prologa el llibre de Manuela *Higiene del embarazo y de la primera infancia*, en el qual vol instruir a les mares sobre com cuidar de la seua salut durant l'embaràs i pospart, així com dels xiquets durant els seus primers mesos de vida. Este llibre fon fonamental en l'època de consolidació de les idees higienistes i, especialment, de l'expansió de l'educació a capes socials més baixes que no tenien coneiximents bàsics, així com de l'incorporació de les dones a l'educació i el treball seguint les noves idees de la modernitat.

Manuela Solís Claràs faltà en València pocs anys després de la publicació del seu llibre, en 1910, havent contribuït a lo llarg de la seua vida a la millora de la salut i l'higiene de les dones, però també de la seua posició social i laboral. En el seu treball no només va assistir medicament a les dones, sinó que, gràcies a la seua trajectòria, contribuï a l'avanç cap a una societat més igualitària. Inclús l'any de la seua mort fon significatiu ja que marcà el dret i igualtat d'accés a tots els graus d'educació per a dones i homes.

Actualment varies iniciatives volen recordar la figura de Manuela Solís Claràs: des de 2016 dona nom al que fora l'Hospital Militar de Quart-Mislata i un any més tard a un carrer del barri de la Font de Sant Lluís en València ciutat; ademes, el "Premi de Creació" de l'Institut d'Estudis Valencians que es convoca anualment des de 2019 rep també el nom de "Manuela Solís Claràs" en homenage a esta dona pionera valenciana.

S. O. B.